30/04/2019

Ο Άγιος Δονάτος Επίσκοπος Ευροίας

/ Βίοι Αγίων

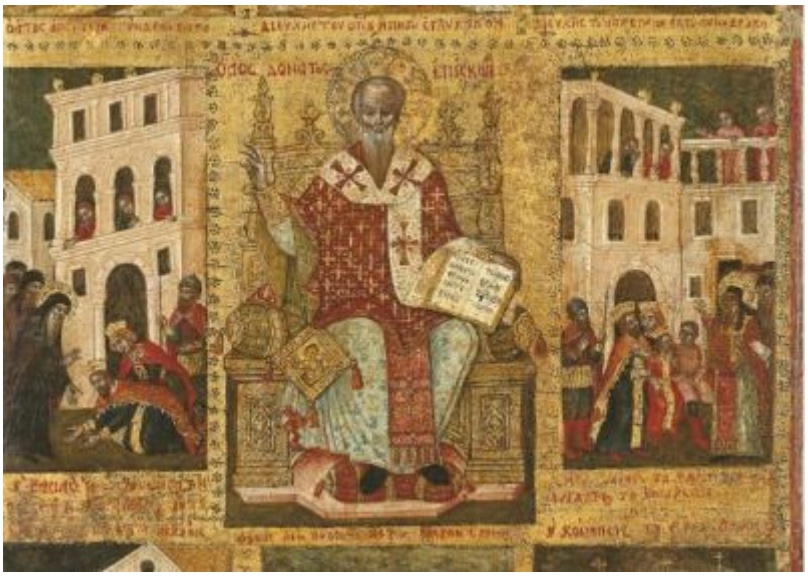

Ὁ Ἅγιος Δονάτος ἔζησε κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ αὐτοκράτορος Θεοδοσίου τοῦ Μεγάλου (37 – 395 μ.Χ.). Γεννήθηκε περὶ τὸ 330 μ.Χ. στὴν Εὔροια καὶ μορφώθηκε στὸ Βουθρωτὸ τῆς Ἠπείρου. Σὲ ἡλικία τριάντα ἐτῶν χειροτονήθηκε Ἐπίσκοπος Εὐροίας καὶ ἀρχιεράτευσε ἐπὶ ἑξήντα χρόνια. Μετεῖχε δὲ στὴν Β’ Οἰκουμενικὴ Σύνοδο. Ἄλλες πηγὲς θεωροῦν ὅτι ὁ Ἅγιος καταγόταν ἀπὸ τὴ Δύση, ἀφοῦ τὸ ὄνομα αὐτὸ ἦταν πολὺ διαδεδομένο ἐκεῖ.

Στὶς λατινικὲς πηγὲς παρατηρεῖται σύγχυση μεταξὺ τοῦ Ἁγίου Δονάτου, Ἐπισκόπου Εὐροίας, καὶ τοῦ ὁμωνύμου του Ἐπισκόπου Ἀρητίου Τυρρηνίας, ὁ ὁποῖος μαρτύρησε ἐπὶ Ἰουλιανοῦ τοῦ Παραβάτου. Αὐτὸ ἦταν εὔκολο νὰ συμβεῖ, ἀφενὸς μὲν λόγῳ τῆς συνωνυμίας, ἀφετέρου δὲ διότι ἡ Ἐπισκοπὴ Εὐροίας ὑπαγόταν Ἐκκλησιαστικὰ στὴ Δύση, ἂν καὶ πολιτικὰ ἀνῆκε στὸ Βυζάντιο.

Οἱ ἁγιολογικὲς πηγὲς μαρτυροῦν πλῆθος θαυμάτων ἀπὸ τὸν Ἅγιο. Στὸ Συναξάρι ἀναφέρεται καὶ τὸ θαῦμα τοῦ Ἁγίου ποὺ φόνευσε τὸν δράκοντα. Κοντὰ στὴν Εὔροια ὑπῆρχε ἕνα χωριὸ ποὺ ὀνομαζόταν Σωρεία, στὸ ὁποῖο ὑπῆρχε μία πηγή, ἀπὸ τὴν ὁποία, ὅποιος ἔπινε, πέθαινε. Ὅταν ὁ Ἅγιος πληροφορήθηκε τὸ γεγονός, πῆρε μαζί του καὶ ἄλλους ἱερεῖς καὶ πῆγε στὴν πηγή. Τὴν στιγμὴ ποὺ ἔφθασε ἐκεῖ, ἀκούσθηκε μία βροντή. Ἀμέσως ἐμφανίσθηκε μπροστά του ἕνας δράκοντας, ποὺ εἶχε τὴν φωλιά του στὴν πηγή. Μόλις ὁ Ἅγιος ἔστρεψε τὸ βλέμμα του καὶ εἶδε τὸ θηρίο, πῆρε στὰ χέρια του τὸ σχοινί, μὲ τὸ ὁποῖο κτυποῦσε τὸν ὄνο ἐπάνω στὸν ὁποῖο ἐπέβαινε, χτύπησε τὸ θηρίο στὴ ράχη, ποὺ ἔπεσε νεκρὸ στὸ ἔδαφος. Στὴν συνέχεια

ὁ Ἅγιος εὐλόγησε τὴν πηγή, ἤπιε πρῶτος αὐτὸς νερὸ ἀπ’ αὐτὴ καί, ἀκολούθως, προέτρεψε καὶ τοὺς ἄλλους νὰ πιοῦν χωρὶς κανένα φόβο. Ἐκεῖνοι, πράγματι, ἤπιαν καὶ εὐφράνθηκαν καὶ ἐπέστρεψαν ἀσφαλεῖς στὶς οἰκίες τους.

Ἡ φήμη τῶν θαυμάτων τοῦ Ἁγίου, ἔφθασε μέχρι τὸν αὐτοκράτορα Θεοδόσιο τὸν Μεγάλο, ὁ ὁποῖος τὸν κάλεσε στὴν Κωνσταντινούπολη γιὰ νὰ θεραπεύσει τὴν θυγατέρα του ποὺ ἔπασχε ἀπὸ δαιμόνιο. Ὁ Ἅγιος θεράπευσε τὴ βασιλόπαιδα καὶ ὁ Θεοδόσιος τοῦ πρόσφερε τόπο στὸν Ὀμφάλιο Ἠπείρου καὶ χρήματα, προκειμένου ὁ Ἅγιος νὰ ἀνεγείρει ναό. Στὴν τοποθεσία αὐτὴ σώζονται ἐρείπια ἀρχαίου ναοῦ, ποὺ χρονολογεῖται ὅμως ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Δεσποτάτου τῆς Ἠπείρου. Εἶναι πιθανὸ ὁ νεότερος αὐτὸς ναὸς νὰ οἰκοδομήθηκε ἐπὶ τῶν θεμελίων ἐκείνου, τὸν ὁποῖο ἔχτισε ὁ Ἅγιος, διότι κατὰ τὶς ἀνασκαφὲς βρέθηκε καὶ παλαιοχριστιανικὸ ὑλικό. Ὁ Ἅγιος Δονάτος «εἰς μακρὸν γῆρας ἐλάσας, ἀπῆλθε», μᾶλλον τὸ 388 μ.Χ. καὶ ἐνταφιάσθηκε πλησίον τοῦ ἀνωτέρου ναοῦ σὲ μνημεῖο, τὸ ὁποῖο κατὰ τὴν παράδοση εἶχε ὁ ἴδιος ἑτοιμάσει. Ἡ μνήμη τοῦ Ἁγίου Δονάτου τιμᾶται ἰδιαίτερα στὴ Θεσπρωτία, τὴν Πρέβεζα καὶ τὰ Ἰωάννινα.